

XV: Raport pierwszy

sierpień 2003 - luty 2004

Tomasz Kontry

Suche statystyki, choć bardzo przydatne, nie dadzą nigdy pełnego obrazu. Dlatego zatrudniliśmy tajnego informatora (kryptonim: XV), którego zadaniem jest relacjonowanie najciekawszych nowości.

Tajny agent XV, umieszczony w hermetycznym środowisku polskiego komiksu, zdobywa się na niezwykły wysiłek, aby donieść swoim mocodawcom, które z albumów krajowych twórców zasługują na ich zwiększoną uwagę. Z wywrotowych treści, prowokujących grafik czy też podejrzenie udanego połączenia powyższych powstają albumy, których przemilczeć nie można i wobec których należy zachować zwiększoną czujność – wskazanie ich to zadanie dla XV.

Robert Adler i Tobiasz Piątkowski, korzystając z popularności Górskiego i Butcha, bohaterów serii „48 stron”, tym razem wybierają się na dziką przejażdżkę po zawartości klasycznego już „Funky Kowala” (Maciej Parowski / Jacek Rodek / Bogusław Polch) w „Prawie 48 stron: Franky Krova”. O ile Wydziałowi zostawiam ocenę, czy brukanie i żarty z klasyków mogą pozostać bez naszej odpowiedzi, to przyznać muszę, że autorzy trzymają ustalony już poziom, a zabawy tym więcej, im lepsza znajomość oryginału. Gdyby tylko nie trzeba było tak długo czekać na wiecznie spóźniające się i przekładane raz za razem komiksy firmowane nazwiskami spółki... Na szczęście zawsze, gdy już wydaje się, że na rynku zaczyna brakować dokonań Adlera i Piątkowskiego, Mandragora z podziwu godną konsekwencją wznowia ich starsze albumy.

***

Epitafium dla odchodzącego z rynku po trzydziestym szóstym numerze „Krakersa”: Michaś potrafił.

***

Egmont wrócił w niezłym stylu do swoich antologii polskich twórców komiksów (pierwszy taki wolumin powstał cztery lata temu), wydając zbiór „Wrzesień - wojna narysowna”, dotyczący wydarzeń roku 1939 i lat okupacji.

Dzięki temu komiksowi nasz Wydział może wzbogacić się o doskonale wydany przegląd prac interesujących nas indywidualnie. Chociaż ciarki na karku wywołuje wygórowana cena, a sporą irytację – niektóre zaprezentowane komiksy, to możliwość posiadania dokonań ponad dwudziestu polskich twórców

w jednym luksusowym tomie to nie lada okazja.

***

Młode wydawnictwo Kasen rozpoczęło wydawanie polskich komiksów, stylizowanych na japońskie mangi. W interesującym nas okresie na rynku znalazły się „Squir” i „Guardian”, a to zapewne nie koniec. Ot, taki mały przeszczep kultury Kraju Kwitnącej Wiśni na polski grunt. Jakkolwiek polskie mangi odstraszą ortodoksów przede wszystkim swoim pochodzeniem, to odstraszyć może również ich scenariuszowa naiwność czy korzystanie z wielokrotnie już walkowanych przez Japończyków, ale zwykle z lepszym skutkiem, motywów. Na przyszłość młodym twórcom pozostaje życzyć większej oryginalności i lepszych scenariuszy. Co ciekawe, polskimi mangami zainteresowało się już pręźnie działające środowisko anglojęzycznych fanów, którzy, podobnie jak japońskie produkcje, zamierzają zeskanować i przetłumaczyć komiksy Pola-ków na swój język, po czym tak przygotowane puścić w obieg w Internecie. Ile polskich komiksów spotyka się z takim zainteresowaniem?

***

Z pewną nieśmiałością muszę wskazać Wydziałowi jednego z moich osobistych faworytów – „Wilq”. Tak, wiem, że synkowi Naczelnika zdarza się narysować coś lepszego, ale niech jeszcze coś podobnego napisze! Wilq syjąc wiązankami wysokogatunkowego mięcha i generalnie prezentując mało wychowawczy wzorzec (że o poprawności politycznej nie wspomnę) to prawdziwy polski superbohater – sfrustrowany, wściekły i cwany. Zwracam uwagę, że czytanie „Wilq” w wannie może stać się powodem przytupienia ze śmiechu, czego znam przykłady. Ostrożnie!

***

Zaktywizował się obserwowany przez nas już od lat Prosiak z kolejną porcją wywrotowego materiału w postaci „Bajek urlałskich starych i nowych”. Jego perfidna próba wykorzystania popularnych ludowych przypowieści i bajek,

napisanych (i narysowanych) przez niego na nowo, nie uszła memu cenzorskiemu oku. W mig w Urfalcji rozpoznałem Polskę, a i wady bohaterów komiksów Prosiaka wydały mi się znajome. Z nieskrywanym żalem i skruchą przyznaję, że przy bajkach urfalckich bawiłem się doskonale, to chichocząc jak młoda harcerka, to zastanawiając się nie tyle jak naprawić wytykane przez Prosiaka wady i rozwiązać postawione problemy, co jak znaleźć haka na tak zdolnego obserwatora. To nie pierwszy raz, kiedy Owedyk tak celnie wymierzył ostrze swojej satyry w tzw. społeczeństwo i zapewne nie ostatni.

***

Nie czytać po zachodzie słońca! – chce mi się krzyknąć na widok „Fastnachtspiela” Marka Turka. Ale nie zrobię tego, za to gorąco polecę Wydziałowi niedawno wydane pierwsze dwie z zapowiadanych czterech części tego cyklu. Obywatel Turek jest jedną z bardziej charakterystycznych postaci polskiego komiksu, szkoda więc, że do tej pory jego prace, wydawane własnym sumptem, były tak trudno dostępne. Nadszedł czas na zmiany – dzięki Imago.com.pl światło dzienne ujrzał cykl „Fastnachtspiel”, opisujący dzieje Miasta: aglomeracji, z której nie da się uciec, ponurej, tajemniczej, schizofrenicznej i zamieszkaną przez równie jak ona sama niezwykle postaci. Jedyny w swoim rodzaju styl rysowania Turka i specyficzna, złożona z krótkich historii składających się w większą całość, fabuła cyklu, bezwzględnie zasługują na uwagę Wydziału.

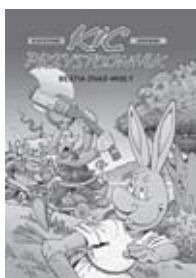
***

W tym miejscu nie mogę się powstrzymać, by nie wskazać uwadze Wydziału „Ściganego” – kolejnego (podkreślam, kolejnego) tomu przygód Jeża Jerzego, tzw. „skejta”, w dodatku prawdziwego zwierzaka, krzewiącego wśród polskiej młodzieży odrażające wzorce alkoholizowania się, palenia orientalnych roślin i niszczenia własności publicznej. Na szczęście w nowym tomie przygód młodego wywrotowca dużą rolę odgrywają dwaj dzielni policjanci, którym jeż pomaga ująć groźnego przestępcę. Mam nadzieję, że to oznaka wkroczenia kółczastego na nową ścieżkę życia. Pozostaje pogratulować ojcom Jerzego tej śmiałej decyzji i docenić zawartość albumu – bardzo dobre dialogi, rysunki w wypracowanej konwencji i cięty dowcip.

***

Oczy zaczęły mi łzawić ze wzruszenia, gdy wypatrzyłem długo oczekiwany album z przygodami Kica Przystojniaka, „Bestia znad Wisły”. Bohater ten od długiego czasu tułał się po różnych tytułach – od „Super Boomu” przez „Aqq” po „Świat Komiksu”, nigdzie nie zagrzewając na dłużej miejsca, by wreszcie dozekać swojego pierwszego pełnoprawnego albumu, wyda-

nego przez Kulturę Gniewu. Moja radość z takiego obrotu spraw była tym większa, że Kic uosabia bliskie mi cechy Polaka - cwaniaka, który każdą trudność pokona.

***

O ile nie nie przemawia do mnie zespół obywatela Ostrowskiego, „Cool Kids of Death”, z jego antypaństwową i często społeczną twórczością, tak do „Plasteliny” od początku czułem sporą sympatię. Być może to ze względu na tytuł i moje wspomnienia z lat dzieciństwa, które się z nim wiążą... Ten pierwszy zbiorek plastelinowych komiksów, które dotąd ukazywały się m.in. w „Arenie Komiks” i „City Magazine”, to prawdziwe cacko dla miłośników zwichrowanego humoru. Każda strona tomiku przynosi jedną krótką historyjkę, często dość brutalną i ostro spuentowaną, a groteskowe, zniekształcone postaci doskonale współgrają ze spaczonym poczuciem humoru Ostrowskiego. Więcej rysowania, mniej grania, panie Krzysztofie!

***

Dawno już nie było na naszym rynku książki o komiksie. „Komiks. Opowiadanie obrazem” Bartosza Kurca przyda się wszystkim młodym stażem członkom Wydziału a i wyższych stopniem towarzyszy z pewnością czegoś nauczy. W bogato ilustrowanej i napisanej przystępnym językiem książce autor krótko opisuje historię tego medium na świecie i w Polsce, elementy języka komiksu i rodzaje komiksowej narracji. Poczytać, pooglądać i poedukować się warto.

***

Szylakomania trwa! Pierwsze od dłuższego czasu uderzenie Jerzego Szylaka, znanego już Wydziałowi teoretyka komiksu, w poważniejsze tony poszło rykoszetem. Jego „Szminka” z rysunkami Joanny Karpowicz, podobnie jak odcinki wcześniejszej serii „Obywatel...”, wywołała w obserwowanej przeze mnie grupie kontrolnej spore kontrowersje. Wrażenie niekonsekwencji i fabularnej naiwności towarzyszyły mi w trakcie przedzierania się przez „Szminkę”, a koniec rozczarował. Mimo to polecam Wydziałowi ten komiks – w obliczu szalejącego „zszylaczenia” rynku należy wyrobić sobie zdanie o dokonaniach tego scenarzysty. Jeśli Wydziałowi opisywany album się spodoba, w skrzynce kontaktowej będzie czekał kolejny komiks tego autora (tym razem do spółki z Robertem Służałym) „Benek Dampc i trup sąsiada” – pelen czarnego humoru pierwszy zeszyt serii o tytułowym bohaterze.

***

Na Clarence'a Weatherspoona zwróciłem uwagę już w „Produkcje”, ale nie spodziewałem się tak szybkiej jego kariery. Tymczasem ten wciąż stosun-

kowo świeży nabytek Produktywnych już może na swoje konto wpisać pierwszy album ze swoją sztandarową bohaterką – Josephine. W „Tchnieniu Czarnego Łądu” panna Durmaz, detektyw od spraw paranormalnych, rozpoczyna swoje pierwsze pełnometrażowe śledztwo i tylko szkoda, że na jego zakończenie będziemy jeszcze musieli poczekać. Młoda panna Durmaz to polska odpowiedź na imperia-listycznego czerwonego demona Hellboya, krzawiącego złe wzorce wśród amerykańskiej młodzieży Johna Constantine'a i zapewne kilkanaścioro innych zagranicznych pomiotów. Dobra robota.

Wasz XV

IDE POBAWIĆ
SIĘ W INDIAN.

rys. Sebastian "Ertriel" Tereszczenko

CHWILA! PRZECIEŻ
NIE MAM ŁUKU!

<http://ertclub.com>

NO TAK...
NA CO MI ŁUK
JEŚLI NIE MAM
RAK...

Lista nowości

sierpień 2003 - luty 2004

Albumy i zeszyty komiksowe

„Antresolka profesorka Nerwosolka”, Tadeusz Baranowski (sc. i rys.), Egmont Polska, X 2003, 96 ss., A4
 „Bajki urlalkie stare i nowe”, Krzysztof „Prosiak” Owedyk (sc. i rys.), Kultura Gniewu i Zin Zin Press, X 2003, 36 ss., B5
 „Benek Dampc i trup sąsiada”, Jerzy Szyłak (sc.) i Robert Służały (rys.), Mandragora, XII 2003, 56 ss., B5
 „Bestia znad Wisły” (seria „Kic Przystojniak”), Radosław Kleczyński (sc.) i Sławomir Jezierski (rys.), Graficon i Kultura Gniewu, X 2003, 56 ss., A4
 „Biały kruk” (seria „48 stron”), Tobiasz Piątkowski (sc.) i Robert Adler (sc. i rys.), Mandragora, VIII 2003, 52 ss., A4
 „Bliskie spotkanie III stopnia” („Jacuś” t.1), Łukasz Zabdyr (sc. i rys.), Wydawnictwo Diecezjalne Sandomierz, XII 2003, 48 ss., 21 x 29,7
 „Ciach bajera 2”, Bartosz „Termos” Słomka (sc. i rys.) i Filip „Fil” Wiśniowski (sc. i rys.), Elita.pl, X 2003, 100 ss., 15 x 21
 „Druga wyprawa na Wyspy Nonsensu” („Tytus, Romek i A'Tomek” księga XX), Henryk Jerzy Chmielewski (sc. i rys.), Prószyński i S-ka, II 2004, 48 ss., 16,2 x 23,2

Zastrzeżenie:

Poglądy XV niekoniecznie są zgodne z poglądami Tomasza Kontnego, który co prawda wynurzenia agenta spisał i do druku przygotował, ale do odpowiedzialności za nie się nie poczuwa. Ewentualną korespondencję, życzenia, zażalenia i pochwały prosimy kierować na adres redakcji.

„Guardian”, Wojciech Sawicki (sc. i rys.), Marta Tamborska (sc. i rys.) i Nala Fontaine (sc. i rys.), Kasen, XI 2003, 132 ss., 22 x 16
 „Kamienie” („Gail” t.4), Piotr Kowalski (sc. i rys.), Egmont Polska, X 2003, 56 ss., A4
 „Karsten Storoż” (kolekcja „Zarysowane zeszyty” nr 3), Olaf Cizszak (sc. i rys.), Graficon, X 2003, 34 ss., B5
 „Koniec początku” („Fastnachtspiel” opowieść 1), Marek Turek (sc. i rys.), Imago.com.pl, X 2003, 52 ss., A4
 „Krwawy rajd” (seria „Likwidator”), Ryszard Dąbrowski (sc. i rys.), Pasażer, XI 2003, 72 ss., A4
 „Kwapiszon i tajemnicza szkatułka”, Bohdan Butenko (sc. i rys.), Rzecz Kultowa, VIII 2003, 150 ss., 14,7 x 21
 „Mirmil w opałach” (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, VIII 2003, 48 ss., A4
 „Obywatele w miłosnych uściskach”, Jerzy Szyłak (sc.) i Jacek Michalski (rys.), Mandragora, X 2003, 48 ss., A4
 „Plastelina” (kolekcja „Zarysowane zeszyty” nr 4), Krzysztof Ostrowski (sc. i rys.), Graficon, X 2003, 32 ss., B5
 „Pornoholik”, Leon Czerwec (sc. i rys.), Hałas Róży, X 2003, 32 ss., B5
 „Powrót na basen w Suchym Borze” („Wilq Superbohater” zeszyt 4), Bartosz Minkiewicz (sc. i rys.) i Tomasz Minkiewicz (sc. i rys.), BM Vision, XII 2003, 40 ss., A4
 „Prawie 48 stron: Franky Krova” (seria „48 stron”), Tobiasz Piątkowski (sc.) i Robert Adler (sc. i rys.), Mandragora, IX 2003, 28 ss., B5
 „Dziewanna” („Przebudzone legendy” akt 1), Adam Święcki (sc. i rys.), Studio Domino, X 2003, 48 ss., 14,8 x 20,7
 „Ratman. O obrotach dział niebieskich”, Tomasz Niewiadomski (sc. i rys.), Grzegorz Janusz (sc.) i

- Maciej Parowski (sc.), Kultura Gniewu i Zin Zin Press, X 2003, 72 ss., B5
- „Redaktor Szweđak, czyli sztuka wywiadu”, Ryszard Dąbrowski (sc. i rys.), Kultura Gniewu i Zin Zin Press, X 2003, 36 ss., B5
- „Skarby Mirmiła” (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, XII 2003, 44 ss., 21,5 x 29
- „Sommo” („Świat kropli” t.1), Piotr Zwierzchowski (sc. i rys.), Labirynt, X 2003, 64 ss., A4
- „Squir”, Tomasz Rozkosz (sc. i rys.), Kasen, IX 2003, 100 ss., 22 x 16
- „Strachy na lachy” („Tymek & Mistrz” t.3), Rafał Skarżycki (sc.) i Tomasz Leśniak (rys.), Egmont Polska, X 2003, 40 ss., A4
- „Szminka”, Jerzy Szyłak (sc.) i Joanna Karpowicz (rys.), Mandragora, X 2003, 60 ss., A4
- „Ścigany” („Jeź Jerzy” t.6), Rafał Skarżycki (sc.) i Tomasz Leśniak (rys.), Egmont Polska, X 2003, 48 ss., A4
- „Tchnienie Czarnego Łądu” część 1 (seria „Josephine”), Clarence Weatherspoon (sc. i rys.), Mandragora, XII 2003, 36 ss., B5
- „To ja, Gapiszon!”, Bohdan Butenko (sc. i rys.), Egmont Polska, X 2003, 132 ss., 16 x 17
- „Trust. Historia choroby”, Przemysław Truściński (rys.), Egmont Polska, X 2003, 88 ss., A4
- „Tytus, Romek i A'Tomek: Złota Księga Przygód IV”, Henryk Jerzy Chmielewski (sc. i rys.), Prószyński i S-ka, X 2003, 152 ss., 14,5 x 21,5
- „Tytus, Romek i A'Tomek: Księga 80-lecia”, Henryk Jerzy Chmielewski (sc. i rys.), Egmont Polska, XII 2003, 200 ss., 17 x 26
- „Urodziny Milusia” (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, II 2004, 44 ss., 21,5 x 29
- „Woje Mirmiła” cz. 1 (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, IX 2003, 44 ss., 21,5 x 29
- „Woje Mirmiła” cz. 2 (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, X 2003, 44 ss., A4
- „Woje Mirmiła” cz. 3 (seria „Kajko i Kokosz”), Janusz Christa (sc. i rys.), Egmont Polska, XI 2003, 40 ss., A4
- „Wrzesień. Wojna narysowana”, praca zbiorowa, Egmont Polska, VIII 2003, 160 ss., A4
- „Zadziwiający Pan Burmistrz” („Fastnachtspiel” opowieść 2), Marek Turek (sc. i rys.), Imago.com.pl, XII 2003, 52 ss., A4
- „Zło” tom 1, Zbigniew Tomecki (sc.) i Gabriela Becla (rys.), Nowy Świat, X 2003, 120 ss., A4
- „Żółw, tuńczyk i jaskinia krokodyla” („Wilq Superbohater” zeszyt 3), Bartosz Minkiewicz (sc. i rys.) i Tomasz Minkiewicz (sc. i rys.), BM Vision, IX 2003, 40 ss., A4

Czasopisma

- „AQQ” nr 2 (30) 2003, Zin Zin Press, VIII 2003, 64 ss., A4
- „Arena Komiks” nr 10, Graficon, X 2003, 64 ss., A4
- „Com X” nr 1 (1) 2003, El Presidente, X 2003, 28 ss., 18 x 26
- „Cześć” nr 1, Egmont Polska, I 2004, B5
- „KGB” nr 19, wyd. Hubert Ronek, X 2003, 44 ss., A5
- „KKK” nr 3 (21) 2003, Atropos, X 2003, 48 ss., A4
- „KKK” nr 1 (22) 2004, Atropos, II 2004, 60 ss., A4
- „Kontra” nr 1 (6) 2003, Promewa, X 2003, 64 ss., 20 x 28
- „Krakers” nr 3 (36) 2003, Michaś Potrafi, VIII 2003, 36 ss., A4
- „Kwadrata” nr 2 (fanzin), I 2004, 40 ss., A5
- „Produkt” nr 19 (5/2003), Niezależna Prasa, X 2003, 148 ss., A4
- „Produkt” nr 20 (6/2003), Niezależna Prasa, XII 2003, 148 ss., A4
- „Świat Komiksu” nr 33, Egmont Polska, VIII 2003, 52 ss. + 16 ss. wkładki, 21 x 29,6 cm
- „Świat Komiksu” nr 34, Egmont Polska, X 2003, 52 ss., 21 x 29,6
- „Świat Komiksu” nr 35, Egmont Polska, I 2004, 64 ss., B5
- „Ziniol” nr 30, wyd. Dominik „lucek” Szcześniak, X 2003, 36 ss., A5
- „Ziniol” nr 31, wyd. Dominik „lucek” Szcześniak, I 2004, A5
- „Znakomiks” nr 8, Studio Domino, VIII 2003, A4
- „Znakomiks” nr 9, Studio Domino, XII 2003, A4

Książki

- „Komiks Forum” nr 13, Łódzki Dom Kultury, X 2003, 116 ss., 16 x 24 cm
- „Komiks. Opowiadanie obrazem”, Bartosz Kurc, Piątek Trzynastego, X 2003, 116 ss., 16 x 23 cm

Listę skompilował Tomasz Kontny przy pomocy z materiałów zawartych na portalu www.wrak.pl.

TELEWIZJA ZJADA
TWÓJ MÓZG?

rys. Sebastian "Ertriel" Tereszczenko

ZJEDZ
TELEWIZOR!!!

<http://ertclub.com>

